

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.
Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijatelj“ v Rojanu pri Trstu, števil. 3.
Poštno-hranilničnega računa števil. 864.139.

Dan sprave.

(Ljudska igra s petjem v štirih dejanjih).

Spisal Zvonimir Miste.

(Dalje.)

Prememba.

4. prizor.

(Kmečka soba. Marijanica sedi pri mizi in šiva.)

Marijanica: Moj Bog, še danes ga ni domov! Vse bo zapravil. In sedaj, pravi, bode prodal tudi to dobro kravo, to sivko, ki je tako pametna žival — samo govoriti ne zna! Kako mastno mleko daje; ne, ne, te krave, ne žene v semenj, ubranim mu... (Žid vstopi.)

Žid (ogleduje krog sebe): Ali si ti sena od te hiše?

Marijanica (vstane): Od te hiše še ne, ampak od svojega moža! Kaj hočete?

Žid (da hlače): Tvoja moz vam je kupila ta klaca. Po vseh hisah sem te ze iskal...

Marijanica: Dedec neumni, poberi se! (zabrusi mu hlače v obraz.)

Žid (naglo): Pocakaj, pocakaj! Ne, ne, jaz ne maram ta klaca — je ze placena! (vrže ji hlače nazaj in odhiti.)

Marijanica: Oh, moj Bog, koliko je nadlog! In sedaj se Urh še tako norčuje z menoj. Žide lovi po potih in jih pošilja semkaj, da ve vsa vas. Ne, ne, tako zaničevanje je večje kakor na turškem! Jaz sem najnesrečnejša žena na svetu! (vrže hlače v kuhinjo). Srce mi postaja težko kakor svinec... prav čutim, kako se širita v njem žalost in boleost! Oh, kolikokrat se bojim, da se mi utrga kaka žilica in preminem nenadoma...! Preminem, — pravim, — (zamišljeno) toda... toda... kaj bode potem z otroci?! Ne le, da jim Urh zapusti beraško palico in jih bode sušila lakota,

ampak dovede jih morda še na slaba pota. Moj Bog, naj me ne vzame žalost in sramota — usmili se mojih, nedolžnih otrok...!

Katica (vstopi): Kaj vam je mamica? Vem — oče vas žaloste! Zaradi tega sem se jaz že večkrat britko razjokala. Veste, stala sem pred hlevom, kar se zaziblje pred menoj Peter, češ, glej, ravnotako se ziblje sedaj-le tvoj oče proti domu. Zbežala sem sramote k vam... (zakrije si obraz z rokama)

Marijanica: Le potolaži se, Katica, Bog nam pošilja te križe! Zaupajmo vanj in obrnilo se bode na bolje. On, ki ne pozabi najneznatnejšega črviča v prahu zemlje, ne pozabi tudi nas. (Urh gugaje se vstopi). Tvoj oče je res pijanec in zapravljivec — Bog ga varuj in izpreobrni — zapeljan je...

5. prizor.

Urh (zagrnj): Molči! Udri se v zemljo, peklena reva, ki ščuvaš otroka, lastnega otroka, pravim, na očeta, kakor na obstreljeno zver...! Kaj govori četrta božja zapoved?! Ha — govori — ali (zamahne) ti posvetim...! (Katica krikne in potegne mater v stran.)

Marijanica (neustrašeno, ponosno): Le daj me — ubij me — rešena bom! Včasih si hotel ob večerih vse svetnike sklicati doli, tako, da smo že vsi dremali pri molitvi — pomisli, sedaj si pa tak...!

Urh (udari po mizi): In če sedaj skličem vse hudiče namesto njih sem, povej mi, kaj mi moreš zato?! Jaz sem mož (se potrka na prsi), ti si pa baba!

Marijanica: Oh, nesrečna družba, vsega te je izpridila!

Urh: Kaj tebe to briga! — Kje imaš pa hlače? Vidim, tisti denar je kar proč vižen: ali bi ne bilo boljše, da bi ga bil zapil?

Prihodnja številka izide 23. junija.

Marijanica: Kod si hodil, Urh, ali si ves čas pil?

Urh: Kaj tebe to briga! Pametna žena tega nikdar ne vpraša.

Marijanica: Tako? Lepa reč! Ali mož pa sme vprašati ženo?

Urh: Teliček, kaj še tega ne veš, da ni niti eden pameten mož oženjen!

Marijanica: O, da bi te bila prej izpoznala! Toliko časa si me za nos vodil, da sem postala tvoja nesrečna žena. Bog se me usmili...

Urh: Vedno lepše! Zakaj si me pa vzela? jaz te nisem silil! Prav tako ptiča nihče ne sili v ptičnico, pa se vendar le vjame. Ker pa godeš, da si nesrečna, ti pa povem, da ptiču, ki je že v ptičnici, nihče več ne nastavlja vabe!

Marijanica: Danes si že zopet sit žganja!

Urh: To se zna, da jo vselej pogodim: okrogla pamet je najboljša, konicasta (špičasta) je preostra, robata pa preneumna!

Marijanica: Prave pameti ti je treba — prave...! Takrat, ko si imel še pravo pamet, si mi trdil, da smo ti jaz in otroci edina sreča na svetu!

Urh (*maha z roko*): Nič ni res! Če je pa res, sem se gotovo zagovoril ali pa sem moral biti strašen bedak, saj pravijo, da imajo samo bedaki srečo!

Marijanica: Moj Bog, vse bodeš zapravlil, ljudje pa za teboj kažejo — kako piješ...!

Urh: To so dandanes čudni ljudje: sami bedaki so! Vedno pravijo: lej ga, kako pije! Tega pa nihče ne reče: lej ga, kako je žejen... Hudičevi jeziki...!

Marijanica: Najbolj neumna žival si ugasi žejo pa ima zadosti!

Urh: Moraš torej pomisliti, da jaz nisem žival!

Marijanica: Ne razumem tega, da ne moreš nikdar opustiti pijančevanja. Bog je vstvaril človeka po svoji podobi, v tebi pa igra hudič svojo grdobo...

Urh (*zamahne*): Še enkrat zini kaj takega!

Marijanica: Ali morda ni res?

Urh: Meni ne gre hudič nič mari! — Neki bedak je pač učil, da izhaja človek iz opice; jaz hočem pa njemu in njegovim pajdašem z dejanjem dokazati, da se razlikujem od njih!

Marijanica: Samo kaka bedarija ti roji po glavi. To dela posebno še žganje!

Urh: Ne čeljustaj, ko nič ne veš!

Marijanica: Jaz že vem, kar vem!

Urh: Ti prav nič ne veš, da veš, in kar veš, si se od mene naučila!

Marijanica: Lepo ravnaš, lepo! Cele noči popivaš in zapravljaš dom, mi se pa trudimo za žlve in mrtve.

Urh: Kdo ti neki verjame: mrtvi so veseli, ako jih prav lepo v miru pušiš!

Marijanica: Le sekaj in obračaj mi besede, če hočeš...

Urh: Nikar se ne jezi, zlata Maruša, da ne postaneš zelena kakor pajek. Tudi v jetiko lahko padeš. Saj nisem zapravlil niti vinarja!

Marijanica: Kdo je pa plačeval zate?

Urh: Oh, prav nihče! Ostal sem zopet dolžan.

Marijanica: Dobro, da si me spomnil! Eksekutar je bil zopet lukaj.

Urh: Seveda ga je zopet kaj mikalo! Eksekutarji so že taki kakor otroci: vse hočejo imeti, kar vidijo.

Marijanica: Veš, kaj pomeni eksekutar?

Urh: O, seveda vem! Eksekutar ne pomeni prav nič! Eksekutar je velika rimska ničla. Ali veš, kateri eksekutar je še najhujši?

Marijanica: O vem — smrt, ki ni še nobe-nega oprostila in ta se morda kmalu zglesi!

Urh: Morda! Ampak mene ne bode — jaz ji vrat zavijem! Poprej bomo šli pa še očetovo lenobo sekati: hoje in hrastje bodo zapeli.... (*odhaja*.)

Marijanica: In po em dom! Kam se pa že zopet odpravljaš?

Urh: Tja, kjer vrag roko ven mo i!

Marijanica: Notranji glas mi pravi...

Urh (*naglo*): Kaj, imaš ti tudi notranji glas?

Marijanica: Notranji glas mi pravi — naj te ne pustim!

Urh: Bomo videli! (*Marijanica rine Urha od vrat*.)

Marijanica: Nikar, Urh, bodi pameten! Glej, kamela dela lahko ves teden, ne da bi med tem kaj pila.

Urh: To ni še nič! Jaz pa poznam kamelo, ki ves teden pije, ne da bi kaj delala (*otrese se žene in uide na levo*).

Marijanica: Križani Bog! (*Katici*) Katica, teči čez vrt po bližnjici in pridi očetu nasproti. Prosi ga na kolenih, da se vrne.

Katica: Bom! (*odhiti na desno*.)

6 prizor.

Pismonoša (*vstopi*): Gospa Marijanica Palež! (*dá in odide*.)

Marijanica (*vznemirjeno*): Kako me je prestrašila ta dopisnica! In kako bi me tudi ne, saj človek ne pričakuje v teh slabih časih nič dobrega (*čita*). Kdo je neki pisal, ker ni nič podpisa. Piše: „Pridem pojutranjem.“ Kdo je neki to? (*Plašno*.) Da, že vem, to je tisti častnik! Ni se norčeval, Katico hoče v resnici vzeti... Toda, dokler bije moje srce, nikdar ne...! Oh...! (*sede*.)

7. prizor.

Neža (*prinese košarico krompirja in sklado*,

sede poleg Marijanice in lupi krompir.) Lep krompir smo pridelali letos, človek ga je kar vesel, ko ga v roko prime.

Marijanica: Smo ga, za ibog...!

Neža (*začudeno*): Zakaj: Žalib g?

8. prizor.

Urh (*gugaje se vstopi*): Rom pom pom! Kje so torej tiste hlače?! — No, stara, gotovo bodeš skuhala dobro večerjo...?! Zato naj se gre krompir solit! (*Košaro brcne, da se prevrne, skledo pa zgrabi in trešči ob tla.*)

Neža (*vstane*): Za božjo voljo! (*Peter vstopi.*)

9. prizor.

Urh: Ali pa za hudičevo...! No, štor, kaj pa prav za prav zijaš tukaj?! (*sune jo v steno.*)

Neža: Ježeš, ježeš...!

Peter (*naglo*): Stojte! Ne dotaknite se je več, sicer vas udarim, kot sem vas zadnjič v hlevu! (*Odvede Nežo ven.*)

Urh: Kje imaš pismo?

Marijanica: Kakšno pismo?

Urh: Bog ve kakšno! Ali te je prišel pismo-noša samo pogledat?!

Marijanica: Tukaj imaš dopisnico!

Urh: Tega lubja ti ni prinesel! Sem s pismom! Takoj!

Marijanica: Prinesel ni nič drugega. (*Ciganka z otrokom vstopi, a se kmalu umakne.*)

Urh: Lažeš! Saj sem videl na svoje oči, da je nesel pismo! Kakšne skrivnosti so neki, da jih tako zakrivaš?

Marijanica: Kakšne skrivnosti hočeš?! Spat pojdi, spat, da se prespiš, drugače bodeš zopet vso noč v spanju rogovilil in govoril.

Urh: Že mogoče, da govorim, saj čez dan ti tako ne pri'em do konca. — Uh, kako sem žejen! In kako bi bil še-le, ko bi ne bil šel pit. — Torej sem s pismom, jaz sem gospodar!

Marijanica: Urh, spat pojdi, prosim te!

Urh: Kaj, ti me bodeš gonila spat kakor psička?! Lej, lej, ne bodeš več gazila po meni! Pust je minil, ko si ti hlače nosila, sedaj pa je sama spokorna pepelnična sreda brez šem! Ha, ha, odklenkalo ti je! — Sem s pismom!

Marijanica: Kakšno pismo vendar hočeš?! (*Urh plane grozeč in vihteč pesti nanjo, Marijanica se po boleznem vzkliku zgrudi.*)

Urh (*suje Marijanico z nogo*): Vstani vstani, pravim... da vstani...! Sama si se pobila...! (*jo tresse*) Vstani...! Ubil sem jo... krvava je — mrtva je! Jaz sem gospodar! (*odhaja.*) Toda, kaj neki pride iz tega...? Le brž v gostilno, da me tukaj ne dobe! Ha ha ha... Ne, ne! (*grabi se za lase.*) Kaj sem storil! — Kaj sem storil! — Joj! Gorje meni! Oh, kaj me je res sam vrag premotil, da sem jo ubil! Kaj bode z menoj!

Ven — ven! če ne me zaduši nekaj v prsih... (*hoče strgati obleko raz prs.*) Oh, gorje meni... joj... joj... joj...! (*odide.*)

10. prizor.

Katica (*vstopi in ne opazi matere*): Mama, kje ste? (*ogleduje krog sebe in plane krikoma nanjo.*) Ježeš, ježeš, kaj vam je?! Mama, krvavi ste...! Oh, slišite, mama! (*jo tresse za ramo.*) Ježeš, moj Bog ali so mrtvi?! Oh...! oh...! (*plane jokaje k vratom*) Neža, Neža, hitro sem...! Joj, joj...!

11. prizor.

Neža (*vstopi*): Glej, jo no, kakšno silo, ima, kot bi gorelo za njo! Kaj se pa cmeriš?! (*zagleda Marijanico.*)

Katica: Ježeš, mati so vsi krvavi po obrazu in kakor mrtvi so! Ne vem, kaj jim je! (*Neža odhiti v kuhinjo.*) Neža, kam pa greš, slišiš...? (*zakrije si obraz s predpasnikom in ihti.*)

Neža (*prinese lonec vode in cunj*): Ne veš, praviš, kaj jim je? Oče jih je, oče... Morda bi bil z menoj ravnotako naredil, da se ni Peter zame potegnil. (*Umiva in moči Marijanico.*) Veš, tvoj oče ima kakor svinec težko pest. — Ti nesrečni pijanci!

Marijanica: Kje sem? (*se dvigne.*) Kje sem? Kaj je? Kje sem...?

Katica: Ljuba mama, pri meni! Kaj vam je? Kri vam je tekla iz nosa!

Marijanica: Kaj se je zgodilo z menoj? Katica, ali nič ne veš...? Kaj jočeš? potolaži se!

Neža: Ali vas niso oče?

Marijanica: Da, saj res — on me je!

Katica: Zakaj?!

Marijanica: Po vsej sili trdi, da mi ni prinesel pismo-noša dopisnice, ampak pismo. In pismo hoče imeti!

Neža: Kaj hočemo s pijancem več kot potrpeti!

Marijanica: Kje so pa otroci?

Neža: Na vrtu (*odnese lonec ven.*)

Katica: A, zato nisem srečala očeta, ker so se tačas vrnili in potem odšli najbrž za menoj čez vrt v gostilno. Oh, da nisem mogla ostati doma! Oh, kako hudobni so oče: zmiraj bi pretepavali! — Kje pa je dopisnica? Aha, vidim, na mizi! (*čita*)

Marijanica: Uh, tisti častnik piše, ki ie pustil zate tukaj škatljico cekinov! Moj Bog!

Katica: Ljuba mama, ne delajte si skrbi! Naj pride, če pride, in če nočem iti z njim, kaj mi hoče?!

Marijanica: Bog ve, kakšen klatež in lopov je in Bog ve še kaj...! In mi smo tako na samem! Poslov ni vedno pri domu, o' e popiva... lopov pa nam lahko vse zažge!

Katica : Morda pride pa kdo drugi — samo čudno je, da se ne podpiše.

Marijanica : Lopov se ne podpisuje ali pa le z napačnim imenom. Moj Bog! Botra soseda bode treba naprositi...!

Katica : Da, mama, zaklenimo zvečer in pojdimo k botru...!

Marijanica : Ne, potem ima lopov še prostejšo roko! Botra naprosimo, da pride k nam!

12. prizor.

Ciganka (*z otrokom in loncem vstopi*) : Majka, Bog vas sprimi! Usmilite se nas ubogih ljudi! Dajte nam malo mleka, dajte, in pa kosce kruha. To, otroče, ki je pricapljal z menoj je bolno in moj malčik leži doma huđo, huđo bolan... Usmilite se nas, dobra majka, da nam otročaji lakote ne poginejo. Tri leta bodem za vas Boga molila!

Marijanica (*ciganki*) : Dajte lonec! — (*Katici*.) Na, lonec in nalij mleka in pa tisti kruh, ki je v omari zavj v papir (*Katica odide*.)

Ciganka : Majka, kako sem lačna! Včeraj opoldne sem zavžila zadnjo skorjico kruha in sedaj se mi same slabosti šibijo noge... Usmilite se me!

Marijanica : Pojdite z menoj!

Ciganka : Kako ste dobra, majka! Čakajte, da vam prej prerokujem srečo...!

Marijanica : Je že vseeno dobro!

Ciganka : Ne, ne, majka, ne bodite tako čudna!

Marijanica : Ej, če veste za srečo, povejte jo sebi, da vam ne bode treba beračiti.

Ciganka (*stopi nazaj začudeno*) : Oh, majka, vi ste neverna ženska! Kolikim ljudem sem že povedala za srečo po teh-le listkih (*kaže karte*) Veste, majka, mi nismo hrvaški ali pa ogrski ciganje! Mi smo iz Egipta in moramo po svetu: vsakih sedem let od vsake hiše eden, drugače bi nam polje ne rodilo. Seveda, bogatini se odkupijo s tem, da pošljejo mesto sebe reveže...! — Poskusite, majka! (*Marijanica molči*.) Poskusite, majka! (*Ciganka sede na tla in meša listke*.) Tako, majka, dvignite nekaj listkov! (*Marijanica dvigne*.) Majka, vi ste dobra ženska. V sled svoje dobrote ste že dostikrat škodo trpela. Ljudje vas imajo radi, samo neka oseba hujska vašega moža na vas. Zato vas mož, ki je drugače dober človek, sovraži! Mož vas tudi tepe, toda bodite z njim dobra, kolikor le moč, da se kaj hujskega ne zgodi. Znamenja kažejo za vašega moža jako slabo. On tudi jako rad pije. Varujte se ga prihodnje dni vi in vaša deca! Vendar vam bode možno priti do tega, da se zopet popolnoma spravite z možem, ako se vaš mož napije predno bode prvi mlaj. Ko pijan obleži, denite ga v rakev, kakor da je umrl in kadar se bode vzbudil, bode ves drug človek. Vam sovražne osebe se bode

ogibal, vas in otroke pa bolj ljubil, kakor sploh kedaj. Vaša hiša si bode opomogla in vi bode te doživeli v nji tako visoko starost, da bo ete hodili ob palici... Tako, majka, ste si zapomnili?

Marijanica : Da, sem si. Sedaj pojdivi v kuhinjo, da se okrepečate (*večeri se in bliska*.)

Ciganka : O, kako ste dobra, majka! (*odhajati, Katica odpre ravno kuhinjska vrata*.)

13 prizor.

Urh (*vstopi opotekaje se*) : Vrag vas vzemi, vse vzemi vrag! (*maha z rokama*.) Grom in peklo... nikjer je ni... ubil sem jo...! Za zlodja, ali se mi res meša?! Če sem jo ubil, je mrtva in seveda ni tukaj! Povsod sem jo že iskal, a vse zastonj! Še v mrtvašnico pojdem pogledat, kajti ni lepo, če se ločiva v jezi...! Potem grem pa pit in bodem pil, dokler me ne obiščejo orožniki... Pa — saj se je sama ubila — kaj morem jaz zato — jaz jo nisem...! Kako sem žejen, kar z glavo bi se zaril v vino! Hej, kje je Peter, ta potepuh, kje je mevžasta Neža, kje so otroci?! Ali niso vsi šli vragu žvižgat? O, saj vem — vse je drlo k sosedu, k botrčku, kjer kujejo čez mene svoje črne naklepe! In, če je to res (*žugaje*), botrček gori, botrček doli, prisegam, da ti zažgem tvoje črno gnjezdo, kakor hitro pridem iz ječe! (*Neža vstopi in v kotu za mizo nekaj išče*.) Tu gori v gozdu bodem tedaj v lepi noči gledal, kako bode dogorela tudi tvoji sreči — mrliška sveča...! (*Se strése in opazi Nežo*.) Vse vzemi vrag! poslušala si me! Na uho si vlekla! (*skoči k nji in ji zagradi pot*.)

Neža : Jej, ni res, ravnokar sem prišla notri!

Urh : Nič ni res, nič te nisem slišal priti, notri si bila že prej in na uho si vlekla...! Kaj pa delaš sama tukaj notri?!

Neža : Groza me je zunaj bliska in groma... tako še ni treskalo letos! In pa škarje sem iskala! (*močno zagrmí, Neža se križa*.)

Urh : Ne križaj se, do sedaj še nisem hudič! — Kaj praviš, tebe je groza bliska in groma, a onih kujavcev mene! Lepa reč! Povej takoj, ali so jo potegnili k botrčku?!

Neža : Kaj jaz vem! (*Hoče uiti, a Urh jo sune nazaj*.) Saj jih ne pasem...!

Urh : Ti to dobro veš, ker tako skupaj držite, kakor jagode na rožnem vencu. Sicer pa svoj jezik zadržuj, če ne...!

Neža : Lepo vas prosim, pustite me!

Urh : Kaj še! Dobro, da si se ujela — povej, kje je Marijanica! Potem te izpustim...!

Neža : Tedaj matere ni doma?

Urh : Budalo, to vem brez tebe! Torej...?

Neža : Kaj jaz vem! Moj Bog, kaj pa bode še vse danes?!

Urh (*naglo*): Ha, torej ti to veš! Povej takoj, če ne te zdrobim! (*žuga s pestmi.*)

Neža (*jokaje*): Pojdem takoj, takoj pojdem...!

Urh (*porogljivo*): Kam pa? za mojo ženo? (*Peter vstopi in stiska pesti.*)

14. prizor.

Neža: Ne, strani pojdem od vas — iz službe izstopim... Še nocoj grem, kar izplačajte me!

Urh: Revica, ali mi ne moreš napraviti večje nesreče?! hehehe! Kaj ti bom pa dal — hudiča?

Neža: Za božjo voljo, vsaj izpustite me!

Urh: Kaj še! (*Hoče uiti, a Urh jo sune nazaj.*)

Neža: Peter, pomagaj!

Peter: Proč, dedec! (*ga zgrabi in posadi na tla.*)

Urh: Čakaj, vrag, zato ti še posvetim! (*Vstaja, Peter in Neža odideta*) Peklenski parček, kako ti vleče skupaj, kakor dva volička! Oba spodim proč, oba naženem z metlo. Precej jutri njima njunih sedem cunj vržem na cesto...! (*kašlja.*) Zlomka, ne vem, kje staknem vedno ta sitni šelj! (*Dež vrši.*) Kako se bliska in grmi! Hudič je zunaj! In sedaj še tak naliv, kot bi mi sam rogač nagajal. No, ta zna še bolj, kakor moja stara, Bog ji ne daj pekla, sicer še vse rogače ob pamet pripravi...! Naj mi rogač le nagaja, jaz bom pa njemu tudi: ne grem prej izpod strehe, dokler se ne naveliča z nalivom. In z rogačem se tudi pisano gledava. Sicer ga nisem videl še osebno, ampak le njegovo sliko. Samo to rečem: kdor se meni ne priljubi na oči — je ven ž njim...! (*se nasloni na mizo*)

15. prizor.

(*Temni se bolj in bolj. Ciganka z otrokom, Marijanica in Katica gredo oprezno iz kuhinje mimo Urha ven.*)

(*Zastor pade.*)

(*Dalje prihodnjič.*)

Podpirajte „Družinskega Prijatelja“ z nazočnino!

Nekaj za slovenske stariše.

Priobčil T.

„Moj Bog, moj Bog, kaj bo s temi otroci?“ Tako je tarnala skrbna mati, ko jo je obiskala soseda Vavra. „Kaj pa je“, vprašala je ta, „da vedno vzdihujete, vedno tožite čez te božje otroke, Vanka, (tako so dejali vsi tej ženici). Vanka, vi si brez potrebe belite glavo, saj ne bo tako hudo, ko bi vedela, kaksni so moji, bi še drugačne strune napela.“

Vanka: „Jaz ne umevam tega, Čez

dan so moji otroci tako živi, kakor da bi imeli sršene v sebi. Vse je njihovo. Vse morajo pogledati, vse slišati. Nikdar nimam miru pred njimi. Tu pa tam vzamem tudi šibo v roko. A vse nič ne pomaga. Dokler tečem za fantom, se prej pomirim, predno ga dotečem. In tako gre dan za dnevom.“

Vavra: „No, če so tako živi, še ni nobene nesreče. Bolje je, da so živi in zdravi, kakor da so bolelni in nekako zaspani. Ne, ne, živi naj le bodo, samo, da so pridni in ubogljivi.“

Vanka: To pa so, Če kaj vkažem, precej se derejo, kdo bo prej materi vstregel. In zato sem vesela. Če pa se zvečer začne temniti, potem je vsej ubogljivosti konec.“

Vavra: „Zakaj pa Vas zvečer ne ubogajo?“

Vanka: „Zato ker so strašljivi, silno, grozno pluhi. Vedno se me drže za krilo. Nikamor ne smem. Zmiraj moram biti z njimi. Oni tudi se ne premaknejo sami nikamor. Povsod vidijo strah in babav. Ne vem, kaj naj začnem.“

Vavra: „Koliko časa pa so taki? Morebiti jih je kaka stara baba vročila? Ej vse se pripoveduje o tisti starici, ki gleda tako srpo, kakor da bi požirala trnje.“

Vanka: „Nikdar nisem verovala v take reči. Prazne in babje vere ne poznam.“

Vavra: „Saj meni se zdi stvar tudi zelo neverjetna, ali otrok je otrok. Kmalu se prestraši. Če ga grdo pogledate, pa izgubi zaupanje, se obrne od vas in se materi tesneje oklene okolo vratu. Če pa otroka milo in prijazno pogledate, se Vam veselo in angeljsko nasmeje, da je človek ginjen.“

Vanka: „Pustimo prazne vere. Jaz mislim, da je nekaj drugega temu vzrok.“

Vavra: Kaj tacega? Le povejte. Dobro je znati marsikaj.“

Vanka: „Pred nekaj leti, saj ni dolgo od tega, imeli smo pastirja-črednika, Valentin mu je bilo ime, a otroci so mu dejali vedno le Gašpar. Bil je že v letih — a v pameti pa še ne. Ne morem reči, da bi bil hudoben, a imel je grdo napako, da je vedno strašil otroke. Če je le mogel, vedno jim je pripovedoval take čudne reči, ki so otrokom zmešale glave. Imel je mnogo starih knjig. A njegova glava je bila neizcrpna knjiga, polna čudnih pripovedek, polna laži, polna zmešnjave. Ta Gašpar, recimo mu tako, je hodil od hiše do hiše. Vi Vavra ste še malo časa tu. Vi ne veste tukajšnje navade. Vsak gospodar, čigar živino je paševal Gašpar, je moral tega en

dan prehraniti in mu poskrbeti poganjača. Poganjači so otroci, ki pomagajo na paši živino držati nekako skupaj. Bog mi ne zapiši v greh. Kadarkoli mislim na Gašperja, vedno se mi vzbujata neka maščevalna misel, katero le težko krotim. O ti Gašpar! Otroci so prav drli k njemu, ker je znal toliko pravljic, toliko čudnih reči, katere so otroci z odprtimi ustmi kar požirali. Ne samo, kadar je prišel v hišo, temveč tudi na poti in na paši, povsod je otroke vabil k sebi s svojim pripovedovanjem. Večkrat jim je pravil o črnih vranih, ki varujejo zakopljene zaklade. Drugiokrat jim je pripovedoval o črnih psih, ki prihajajo po noči na mesta starih gradov. Vse je bilo pri njem črno. Tudi o mrtvih je rad pripovedoval, kako se vicajo, kako se vrté okoli nas i. t. d. In če je drevje cvililo in če je ves gozd šušnel, če so valovi bučali — povsod je nahajal neke skrivnostne glasove. In če je luna zasijala in ko je drevje metalo čudno senco, znal je iz sence vstvarjati strahove. Tudi podobe oblakov so bile zanj in še bolj bujno domišljijo otroško, pravi strahovi. Vsak ropot, vsak šum — so otroci tolmačili za glas prikazni, glas straha. O kaka muka je bila z otroci zvečer, po noči. Zmiraj so se bali, vedno so se tresli, kakor šiba na vodi. Jaz jim pravim, naj se priporoče angelju varhu, da se jim ne zgodi nič žalega. Da, da, nesrečni Gašpar, ti si vzel našim otrokom srečo. Ze en par let ni ga tu — a njegovi sadovi so še vedno. Ta je bil kriv, ta je kriv, da se otroci tako boje vsakega ničca. Nikdar se ne sme otrokom pripovedovati čudnih in strašljivih prizorov. Ne, ne. Otroška duša ne sme sprejemati takih vtisov. Moliti moramo učiti otroke — pripovedovati jim o dobrem Bogu, o Mamki lepi božji, o milih angeljčkih, o svetih nebesih, o ptičkih in cvetlicah, sploh o ljubezni in milini. S tem se vzgaja otroke. Upam, da bo z božjo pomočjo bolje, pa počasi gre. Samo da ne bo nazaj tega čudaka, ki nam je otroke oplasil. Vidite Vavra, Vi ste pri nas tujka, zato pa so vaši otroci srčni in živi tude v temi.“

Vavra: „Saj res, tudi moja pamet mi pravi, da je Gašpar vsega kriv. Zakaj pa ga niste zapodili?“

Vanka: „Saj jo je moral popihati, a prepozno.“

Vavra: „Bolje pozno, kakor da bi bil še tu. S tem hočem reči: Hvala Bogu, da ga ni več med nami.“

Vanka: „Revež to slabost je imel, saj napačen ni bil.“

Vavra: „No pustimo ga, samo da nam naše otroke pusti v miru.“

Vanka: „Ojoj — preveč sve se zakasnile. Ogenj na ognjišču je vgasnil. Sedaj pa moram hiteti. Mož bo kmalu tu in otroci se tudi kmalu prikažejo. Časa nimave dosti, pa se bodeve že še kaj pomenile, samo od strahov ne — strahov ne, posebno ne pred otroci.“

Vavra: „Prav imate — sedaj pa z Bogom!“

Vanka: „Z Bogom, z Bogom!“

Ob pokopu....

(Speval — Zvonimir Masle.)

Blestéče hčerke so bledele,
na luno čakale zaman —
na temno zemljo so strmele,
kjer je vihral nemir grozan:

boril se tam je narod mnogi,
za prava vladal je nemir....
nešteti žrtvi, oj, ubogi,
zapel otožno je skovir!

Nešteta zvezda utrnila
se je raz sinjega neba,
prav kot bi nebna solza bila
in kot rešnica iz gorja! —

Pokopališče, glej, prostrano,
v sredini rodnih prej poljan,
na novo vse je prekopano:
premal že prostor bo prostran!

Jednajst je ura... zidna vrata
ječé, glasno zaškripljejo —
dovolj je žetev že bogata,
čemu krdela nova vro?

Molčé pogrebeev roj koraka;
mrtvaškobled je roj nešet,
vzdihuje nihče in ne plaka,
in krst nobenih ni zazret!

Molče gredo, molče... prečudno...
hiti vsak v grob mu izkopan —
pobito ljudstvo, ljudstvo trdno,
počitka dá ti grob hladan...!

Spoznal sem te — moj narod mili,
pogled mi vzplaval je v solzah...
solza in tožba sta vtinili
v gorju neznosnem mi na mah —

Ker med teboj so mnogi bili,
ki so vznutili bratski boj,

namesto, da bi rod družili
in družno šli nad tujčev voj,

in ker izdajice odurne,
kot kače med teboj so šle,
metale krog poglede burne,
izdajskih zlob napolnjene...

A konca ni in ni še roja...
v mrtvaško haljo vsak zavil —
postava strta, tožna hoja,
obraz s solzami je zalit;

gasni pogled oči gasnočih —
izmučil jih je glad strašan;
oj, znak krivičnih časov, vročih:
gubé skrbij, sledovi ran!

In tu i tvoji so — domovi,
trpeča deca, velih lic,
i tebe ščitijo grobovi,
seboj imaš slovenski — klic..!

Saj kruta sila vse zafrá,
in nežna deca njen je — rob...
oj, kaj, če vse v solzah umira —
da raste le slovanski grob?!

Pogrebci so mrlíci sami —
kdo bode jih s prstjo odel,
kdo bode jim s solzami
k počitku večnemu zapel?

Ustopil sem se sred grobišča,
prav kakor mi je duh velel,
in vsem v sedanja bivališča,
kot bi duhovnik bil, zapel:

„Oprosti vas, Gospod nad nami,
da mir dari vam hlad grobov,
počijte, bratje, sreča z vami:
zdrčbljena tu je moč okov...!“

Pa konca ni in ni krdela,
mar spé sem ves slovenski rod?
prestrašil sem se bil do cela,
zapreti tekel sem uhod;

zaman sem sam se bil upiral,
da pahnem vrata le za las,
solze in pot sem si otiral,
zavpil pogrebceem na ves glas:

„Nazaj, slovenski vi junaki,
žrtvujte še poslednjo moč,
da majki naši, nekdanj jaki,
zavlada ne — poslednja noč!“

Ko uma in desnice strela
sovrage strla bo v pepel,
svoboda vaša bo živela —
če ne, saj grob ne bo odšel!“

In predno trenil sem z očesi,
nikjer pogrebcev bilo ni —
vse se z duhovi in telesi
rad peto tujčevo boji.

Velel je duh z junaškim glasom,
da sem s pogrebci prav ravnal,
in dél: „Še pred — polnočnim časom:
slovenski narod bode vstal!“

Spomini na mojo umrlo mater.

(Iz češčine. — Priedila — *Hedv. Podlipska*).

Dosedaj nisem mislil na to, da bi se natisnila moja dela. Toda greh je, zakopati talent podeljen od Boga, bodisi še tako majhen. Je mnogo pisateljev, kateri z gnjusnimi spisi pohujšujejo naše dobro ljudstvo. Marsikateri od teh nima večje nardarjenosti kakor jaz, premnogi pa ima več namena in, žalibog, tudi več prizadevanja za slabo. Torej: „junaško v boj!“ Začenjam s spomini na Tebe, moja v Bogu zasnula mati, Ti zvezda mojega življenja! Iz nebes glej doli na me, blagoslovi moja dela, da bi bil Tvoje dete ne samo po telesu, temveč tudi po sreju in duhu. Ponosen sem na Te! Sin sem kraljice! Moji materi namreč se blišči krog čela diadem blaženosti. Mati, prosi za me, da bi mogla biti tudi Ti ponosna na me vedno do moje — smrti.

Kadarkoli se spomnim na kakega umrlega znanca, se mi napolni srce z boleščjo. Vice, včasih tudi pekel, mi pride na misel. Spomin na mojo mater, pa mi pada v dušo, kakor majnikovo solnce. Nikdar mi je domišljija ni pokazala v vicah. Verujem, da je jeden Bog; verujem, da je moja mati pri Njem.

* * *

Kadar uzrem zvečer sozvedje, „voz imenovano, se zopet in zopet spominjam matere. Vzrok tega sem iskal zastonj, po vseh kotih svoje notranjosti. Toda brezdvomno mi je bila mati prva učiteljica zvezdoznanstva in lepše kakor vsaki doktor mi je vcepila v srce svetoslovni dokaz o bivanju Boga. Svet mi je dal mnogo pouka, materinega mi ne more dati nihče!

Imel sem pet let Moj najmlajši brat, takrat star pol leta, je ležal v zibelki in spal. Bilo je zvečer. M ti nam je govorila: — „Otroci, moliti morate, predno greste spat.“ Pokleknila je z nami k zibelki ter sklenila spečemu bratcu roki. „Otroci, jutri je sv. Frančišek Paulanski, god našega Francka. Revček ne more še sam moliti k svojemu sv. patronu, molimo mi mesto njega.“ Molili smo. Mati je plakala.

Pri bogatinih so v takih dneh gostije in šam-

panjec teče. Moji materi so tekle solze — ne šampanske — angelske

Moj oče je bil cerkvenik. Nekoč ga ni bilo doma. Mati je šla sama zvonit poludne. Jaz, tedaj mali deček, sem šel z njo v zvonik. Gledal sem iz zvonika na do sedaj popolno neznani svet. Bože, kako je bil mojim mladim očem velik ta svet! Videl sem krasno rojstno krajino, polja, loke, gozde, ribnike; vasico Jakolov, dalje Litogoro, prav zadaj v megleni daljavi Budejovice. Za Budejovicami dotikalo se je že nebo zemlje. — „Mamica,“ sem vprašal v otroški radovednosti „ali je tam že konec sveta in se začenja nebo?“

„O ne, dete moje! Ako bi prišel do Budejovic, videl bi ta n zopet nov kos zemlje, in ako bi šel še dalje zopet novi kos, in tako naprej. To se nam le tako zdi. Toda to, da se nam tako zdi, je storil Gospod Bog v naš pouk. Moliti moramo vedno in biti pridni, da bi se nam, kadar bodemo s svetom pri kraju, kadar umrjemo, takoj začelo nebo!“

Nekoč sem šel z materjo na obisk, daleč čez polje. Bili smo revni. Ker je obuvalo drago, sezula sva čevlje ter š'a bosa. Morala sva iti poleg velikega ribnika, kjer je bilo polno drobnega kamenja. Bodlo me je. — „Mamica, mene bode v noge,“ sem tožil. — „Dete, ne godrnjaj! Kako je še le bodlo Gospoda Kristusa, ko je šel bos na goro Kalvarijo ter nesel težk križ, pri tem so ga še bili zasramovali.“ — Vzela je rožnivenec ter začela moliti. Mene ni več bolelo.

Pred nedavnim časom sem bil zelo otožen in težkih misli. Legel sem zvečer in vgasnil luč. Temna noč je mati temnih misli. Premišljeval sem, bi-li ne bilo boljše, ako bi ne bil rojen. Po dolgem, mučnem mišljenju sem zaspal. Sanjalo se mi je, da sem srečal svojo mater. Sklonjena je bila pod težkim bremenom in pot ji je lil raz čelo. Vstavila se je pri meni. Ni spregovorila ne besede, le pomenljivo me je pogledala s svojim materinim očesom. O, oko materino! — Zbudil sem se. S temi sanjami je bila napolnjena cela moja duša. Mislil sem si: Mati Tvoja je toliko za Te delala in trpela, toda tožila nikdar — a Ti — Ti mrmraš? Zmolil sem „Očenaš“ ter zaspal. Zjutraj sem vstal, kakor prerojen. Celo grob ne pretrga vseh vezi, ki so nas vezale v življenju!

Nekoč je v moji rojstni vasi umrl star, tuj berač. Občina mu je dala krsto, gospod župnik pa mu je oskrbel primeren pogreb.

Hoteli so ga položiti kar v njegovih cunjah v krsto. Ko je moja mati to slišala, je hitro izbrala nekaj stare obleke, jo zašila ter nesla mrtvemur revežu.

„Ali, mamica, zakaj mu ne dajo bogati — mi imamo sami malo obleke!“

„I no, dete; bogati dajejo bogatinom, revnim moramo dati mi revni.“

Bil sem v I. ali II. gimnaziji. Ljudje so mi rekli „študent“, toda nekteri bi se bili veselili, ako bi bil spoden iz šole.

Šel sem po polju. Srečal sem pastirja, ki je gonil vole na pašo. Pozabil je nekaj doma. — „Ti,“ rekel mi je, „pojdi, pasi mi nekoliko časa vole tu ob meji, moram iti domov.“ — Jaz sem vzel bič, stal pri volih ter kričal „oha!“ Mimo je prišel mizar ter me zasmehljivo vprašal: „No, ali nisi več „študent?“ Si pastir?“ — Prišel sem domov ter jokaje tožil materi: Toda ta mi je rekla: „Ne toži! O pastirjih je vsako leto v cerkvi evangelij — o mizarjih nisem tam čula ničesar.“ — Nasmejale sem se in žalost je izginila. Kadar sem potem srečal mizarja, mislil sem vselej: „Nisi v evangeliju!“

Šel sem z materjo v bližnjo vas. Šla sva po gozdu, zvanim „gora“. V sredi gozda je bil kup kamenja. Tu je mati pokleknila, ter rekla tudi meni poklekniti in moliti. Pokleknil sem ter sklenil roki.

Ko sva vstala, sem vprašal: „Mamica, zakaj sva molila tu?“

„Vidiš, tu so pokopani obešenci. Kadar bodeš velik, in pojdeš tu mimo, ne pozabi nikdar, moliti za nje. Na te nesrečneže se spomni malokdo.“

Bil je zadnji dan pred Božičem. Mati nam je dala za kosilo le košček kruha. — „Danes se morate postiti, da boste videli zlato ovčico!“ — Stemnilo se je. Nastarejša sestra je pogrnila mizo, mi pa smo že vsi držali žlice v roki. Na mizi je gorela luč. Naš tovariš je obračal malo zrcalo proti luči, da se je odsev blis al po sobi.

„Kaj je to?“

„To je bila zlata ovčica. Zakaj ste jedli opoludne? Sicer bi jo bili sedaj videli.“ — Mi smo ga gledali začudeno; sestrici so stopile solze v oči. Duri so se odprle — mati je nesla večerjo. Zlata ovčica je bila pozabljena.

(Dalje prihodnjič.)

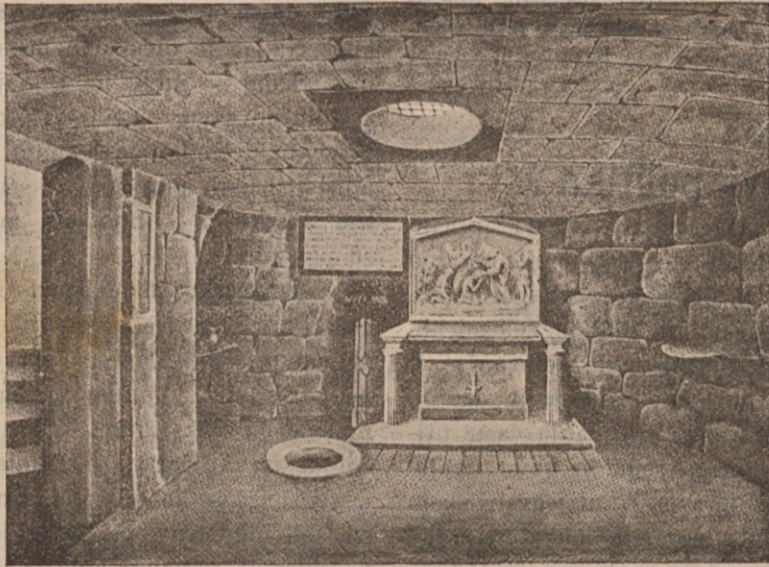
Drobiž za domačo rabo.

Kako se da brez truda rake loviti? Vzemí velik lonec in skuhaj v njem kašo z mlekom. Kaše ni treba soliti. Kuhaj tako dolgo, da se kaša povsod prime lonca in se dobro prismodi, torej ne smeš nič mešati. — Potem izlij ostalo kašo iz lonca. Ta lonec pritrdi z vrstico na dolgo paličico in potopi ga v vodo, kjer veš, da je dosti rakov. Za nekoliko ur potegni počasi in oprezno lonec iz vode — poln bode rakov.

Jabolka se dolgo ohranijo lepa, zdrava in okusna, če se jih postavi v navaden ročni bržanski koš ter pokrije in obesi na suh in zračen strop.

Kožuho vino opereš, če skuhaš v vodi belo milo (žajfo) in precediš to kašo skozi ruto. Kaša ne sme biti prevroča, kožuho vino ne smeš drgati

in ribati temveč le čisto rahlo jo dvigaš in zopet pomočiš. Vedno devaj sveže kaše. Na koncu opereš kožuho vino še v čisti vodi in jo posušiš na zraku. Nasuj še nanjo „šterke“, počesaj jo in otresi jo z lahkim jermenom.

Mamertinska ječa v Rimu.

Domači zdravnik.

„*Foenum graecum*“ — (Priobčil Vipavski.)

Kaj ne res, čuden naslov, najbrž večini čitateljev „Druž. Prij.“, do zdaj še skoro neznan. No, upam, da se bo pa za naprej ta beseda v mnogih družinah tako priljubila, da se bo malokdo čudil, če bo slišal: „Grško seno“, ker takò se imenuje po naš: „*Foenum graecum*“. To izvrstno zdravilo za vsakovrstne rane, opekline, priporoča posebno blagopokojni Kneipp.... Kaj sem rekel? „E, Kneipp priporoča toliko in toliko stvari, ali dostikrat se v djanju ne vresniči....“ To je res, ali to zdravilo je v resnici čudodelno. V dokaz naj služi naslednji, krasni vspeh, katerega je pisec dosegel z rečenim zdravilom.

Pred kakimi osmimi leti, je prišla k meni žalostna in potrta kmetica z milo prošnjo, bi ji li vedel kaj svetovati (ne vem kje je zvedela, da sem „en kos“ knajpovca) v veliki bolezni njene hčerke, kateri teče iz odprte rane na nogi. Rana je taka, da je zdravnik izjavil, da ni druge pomoči, nego nogo odrezati. Imel sem slučajno dve, tri pesti „grškega sena“, ter, samo da ne bi šla od mene vboga reva brez tolažbe, sem jej ga dal, rekši, da naj ga vsakikrat (enkrat, dvakrat na dan) po peščico dobro skuha v $\frac{1}{4}$ litru vode, od-

cedi, in v tanko rutico zavitega dne na živo rano. Uboga žena gre domov, stori po mojem navodilu in v par tednih se je gnjila, nevarna rana popolnoma zacelila. Bolnica je popolnoma ozdravela in zdaj, ko to pišem, se pripravlja iti v samostan.

Naj omenim, da se *foenum graecum*, najbolj v zrnih, ne v moki, dobi za malo denarja v vsaki mirodilnici (drogeriji), posebno v Trstu. Za eno krono se ga dobi lep zavitek. V zrnih treba, da vrè saj 10 minut. Voda, katero se odcedi, naj bo mlačna ali mrzla, pomešana s sladkorjem ali medom, je izvrstna pomoč proti boleznim v grlu in prsih.

Koledarček.

Junij.

11. Binkoštna nedelja. Prihod sv. Duha. (Evangelij: Jezus govori o sv. Duhu in ljubezni.) Barnaba; Marcijan. — 12. Binkoštni pondeljek. (Evangelij: Vera je potrebna za zveličanje.) Janez Fakondo; Flora, dev. — 13. torek. Anton Padovanski, spozn. — 14. sredo. Bazilij, šk.; Elizej, prerok. Ker je Kvaterni teden, je post in zdržek mesnih jedij v sredo, petek in soboto. — 15. četrtek. Vid, Modest, Krescenejja, muč. — 16. petek. Franc Regis, spzn.; Beno, škof; Jolanda; Jošt, op. — 17. sobota. Adolf, škof; Lavra, Cirijska in Muska,

dev. muč. Danes je ščep ob 6 uri 49' zjutraj. Sicer bo gorko, ali vendar bomo imeli najbrže tudi malo dežja.

18. I. pobinkoštna nedelja. Sv. Trojica. (Evangelij: Meni je dana vsa oblast. Pojdite in krščujte vse narode.) Feliks; Marko in Marcelijan, muč. — 19. ponedeljek. Julijana Falconieri, dev.; Gervazij in Protazij. — 20. torek. Silverij, pap.; Florentina, dev. — 21. sreda. Alojzij, sp.; Alban. — 22. četrtek. Sv. Rešnje Telo. (Evangelij. Kdor je moje telo in pije mojo kri, bo živel vekomaj.) Ahacij, muč., Nicej, škof. — 23. petek. Ebehard, škof; Cenon, škof. — 24. soboto. Rojstvo sv. Janeza Krstnika. Zadnji kraje ob 8 uri 43' zvečer. Vreme, kakor prejšnji teden.

Kaj pravi politika ?

Avstrija Ogrsko. Državni zbor prične zopet zborovati dne 14. t. m., Zasedanje ne bo prav dolgo. Na vrsto pride zakon o spremembi kongruje in predloge o nekaterih lokalnih železnicah. — Deželni zbori so zaključili svoje delovanje. V češkem dež. zboru je naznanil namestnik, da bo vlada predložila v jesenskem zasedanju času primerno spremembo volilnega reda in novo urejenje deželnega reda in uprave. V nižjeavstrijskem deželnem zboru so bile sprejete nekatere prav koristne predloge, tako n. pr. proti nepošteni konkurenci, za ohranjenje gozdov in druge. V istrskem dež. zboru pa je pokazala objestna italijanska večina, kako razumeva pravičnost in enakopravnost. Ker je večina bila namreč zvedela da misli vladni zastopnik odgovoriti na vprašanja slovanških poslancev v njihovem jeziku, večina ni prišla k seji in je tako onemogočila zborovanje. Še vedno trdijo, da je v Istri le italijanski jezik razpravni jezik. Ti ljudje pa še zahtevajo, da jih naši poslanci podpirajo pri njih narodnem stremljenju. Upamo, da bo znala vlada kaj kmalu izbiti iz glave Signorom to neumno trmo! — Na Dunaju zboruje ob številni udeležbi odposlancev vseh držav mednarodni kongres za ribištvo. — Pozornost so vzbudile besede, ki jih je izrekel cesar, ko je pregledoval vojaštvo v Brucku, da je namreč letos zadnjč inšpiciral. — Laški junaki, ki so bili zapleteni v zadevo bomb, so bili obsojeni vsled najviše želje v prav majhne kazni ali celo oproščeni. V Avstriji seveda ni dvojne mere. — V Domžalah na Kranj-kem so bile povodom razvitja zastave društva «Andreas Hofer» velike demonstracije. Nemci so izzivali z vsenemškimi zastavami. Orožniki so streljali. Ranjeni sta dve osebi — Tekoči teden se je mnogo govorilo, da bo imenovan za ogrskega ministrskega predsednika stari general Fejervary. Opozicija je že napovedala najhujši boj obsovražnemu možu, ker njegovo ministertvo bi bilo poslovno, opozicija hoče pa ustavno. Toda do sedaj Fejervary še ni bil pri cesarju. Z opozicijo je konferiral tudi Kvassay, predsednik

sodišča v Carigradu, toda brez uspeha, ker je izjavil, da nima nobenega oficijelnega ukaza.

Balkan. Srbi imajo novo ministerstvo, na čelu mu je Ljuba Stojanovič. Ministri so pristaši mladoradikalne stranke. Skupščina je razpuščena. 24. julija bodo volitve, volilni boj je že zdaj vroč. Poznavalci razmer pravijo, da bo pri volitvah zmagala zmernoradikalna stranka, kateri načeluje Pašić, bivši ministrski predsednik. — Črnogorski knez Nikica je obiskal nemškega cesarja v Berlinu. Sedaj se mudi na Dunaju. Imel je pogovor z Goluchovskym. Tudi egiptovski podkralj Abas II. se mudi sedaj na Dunaju. — V Belgradu je umrl patrijarh pravoslavne srbske cerkve Inokentije Pavlovič. — Spopadi med Grki in Bolgari se ponavljajo.

Francoska. Mladi španski kralj Alfons je obiskal Pariz, kjer se je mudil dalje časa Francozi so mu priredili slovesen sprejem. Anarhisti so ga pa pozdravili z bombo, ki pa k sreči ni zahtevala nobene človeške žrtve. Iz Francoske se je odpeljal Alfons na Anleško. — Minister za zunanje zadeve Delcassé je odstopil. Ko je uvidel pri zadnji seji ministrov, pri kateri je razvijal, kako misli nadaljevati zunanjo politiko in zlasti spraviti v pravi tir zavožen voz v Maroko, da so vsi drugi ministri, posebno predsednik Rouvier proti njemu, je podal ostavko, ki je bila sprejeta. Njegove posle prevzame sam Rouvier.

Nemško. Velike slovesnosti se vrše v Berlinu, ker bo te dni poroka prestolonaslednika. Ob tej priliki je cesar odlikoval drž. kanclerja Bülowa in mu podelil naslov knez. Tudi papež je poslal dar nevesti

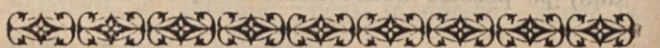
Vojska. Strašna nesreča je zopet zadela Rusijo; baltiško brodovje je skoraj popolnoma uničeno; Rožestvenski in Nebogatov sta ujeta, več tisoč vojakov je mrtvih in ujetih. Cenjeni čitatelj nam gotovo oprostite, da ne pišemo dalje o tem nesrečnem dogodku, ker ne maramo širiti še nezacelejenih ran ne njim ne sebi.

Naše slike.

Ker se bliža praznik sv. Petra in Pavla, pričujemo danes sliko slavne mamertinske ječe v Rimu, kjer sta preživela prvaka apostolov celih 8 mesecev, predno sta dala svoje življenje za Kristusa. Ječa je bila grozna, vlažna podzemna votlina sredi mesta. Ohranjena je še vedno in romarji jo spoštljivo obiskujejo.

Kupujte narodni kolek!

* * * NOVICE * * *

(Posvetovanje jugoslovanskih škofov v Rimu) v zadevi glagolice je končalo zadnje dni meseca maja. Nadejamo se, da se je stvar rešila v prid hrvatskega naroda. Sicer so pa vsi sklepi tajni. Našega presv. g. škofa je 3. junija papež sprejel v posebni avdijenci. Povrnil se je v Trst minoli pondeljek.

(Birna v Trstu.) Škofijski Ordinarijat razglašča sledeči vspered za sv. Birno: 1. Na binkoštno nedeljo dne 11. junija v cerkvi sv. Jakoba Ap. po slovesni sv. maši, ki se začne ob 9 uri. 2. Na binkoštni pondeljek dne 12. junija v cerkvi sv. Jakoba Ap. po slovesni sv. maši, ki začne ob 9 uri. 3. V torek dne 13. junija v jezuitski cerkvi po sv. maši, ki se začne ob 10 $\frac{1}{2}$ uri. 4. V četrtek dne 15. junija v cerkvi Starega Sv. Antona po sv. maši, ki se začne ob 10 in pol. 5. V soboto dne 24. junija v cerkvi Novega Sv. Antona po sv. maši, ki se začne ob 10 uri in pol. 6. Drugo nedeljo po binkošti dne 25. junija v cerkvi sv. Jakoba Ap. po sv. maši, ki začne ob 9. uri.

Opazki: Botri in botre za sv. birno smejo biti le katoliške, birmane osebe, različne od krstnih botrov in boter.

Botri in botre morajo s svojimi birmanci in birmankami biti pred birno pri sv. maši in ne smejo iti iz cerkve pred zadnjim blagoslovom.

(Procesija sv. Rešnjega Telesa) v Trstu se bode letos vršila malo drugače ko druga leta.

Mesto iz stolne cerkve sv. Justa, pojde iz cerkve sv. Antona novega po ulici sv. Antona do Korza, kjer bo v začetku ulice s. Giacomo I. evangelij; potem gre po navadni poti do sv. Justa, kjer bo pred stolnico II. sv. evangelij; od tod gre doli po ulici sv. Mihaela do trga Barbacan kjer bo III. evangelij; od tod pa po ulici Fontanone in Sanità do Lloydove palače, kjer bode IV. evangelij. Od tu pa po Korzu do ulice sv. Antona, po kateri se vrne v župno cerkev sv. Antona.

(Slovesen sprejem) udov moške Marijine družbe bode dne 18. t. m. na praznik sv. Trojice v cerkvi sv. Antona novega.

Da se mladeniči in možje najdostneje pripravijo na ta slovesni obred, bodo imeli 15. in 16. junija v isti cerkvi duhovne vaje, katere bo vodil preč. g. kanonik Fran Kosec.

Na praznik sv. Trojice zjutraj bo ob 5 in pol skupno sv. obhajilo, popoldne pa ob 6 uri slovesni sprejem.

Možje so se oglasili za vsprejem v nepričakovano velikem številu. Povsem hvalevredno je,

da so si sami prostovoljno izvolili, da hočejo biti vsprejeti v javni cerkvi, da javno pokažejo svoj ponos, da so otroci Marijini. Slovesnost bode, kakor vse kaže, lepa.

(Marijin dom v Trstu). Pri zadnjem računskem sporočilu so po pomoti izostala nekatera imena, in se zato zdaj navedejo; namreč: Franja Ferjančič razun že navedenih še K. 5:80 Kristina Zagar 29:70, Ivanka Budau 20:40, Marija Stanič 53. — gēna Vičič od treh poverjenic 156:34. Ti zneski so vštet v skupen račun, da je končna svota imetka ista, kakor je bila zadnjič povedana.

(Slovenska Marijina družba) priredi letos romanje k Mariji Pomagaj na Brezje s tem le sporedom: Odhod iz Trsta 5. julija ob 1 uri popoldne. Prihod na Otoče ob 7. uri zvečer. Potem skupno v sprevodu na Brezje k Mariji Pomagaj, kjer bo kratek nagovor, pete litanije M. B. in blagoslov, potem spovedovanje — okoli 9. ure bo ura čiščenja presv. R. Telesa. Drugo jutro bodo zgodaj sv. maše, spovedovanje, obhajanje; ob 5. uri bo pridiga in sv. maša s petjem in za tiste, ki bodo ostali na Brezju, bo ob 10 uri pridiga in sv. maša in popoldne ob 1/2 litanije z blagoslovom in potem hitro na Otoče na postajo, kjer treba biti najkasneje ob 4 in pol.

Kateri bodo hoteli iti na Bled, pojdejo okoli 7 in pol uri, in okoli 10—11 bo na bleškem otoku v cerkvi Matere Božje pridiga in sv. maša, in po sv. maši precej litanije M. B. z blagoslovom. Potem se pripeljemo na faro, da se okrepcamo. Najzadnje ob 4 in pol je treba priti na postajo v Lesce. Vožnja stane III. razred 9 K. II. razred 13 K. — Oglasiti se je treba najkasneje do 25. junija pri voditelju, odbornicah ali pri teh č. gg. Guštin, Furlan, Slamič, Škabar, Budin, Zink, Čok, pri sv. Ivanu, Ukmar v Rojanu, Kjuder v Barkovljah.

(Sv. Ivan). Procesija s kipom Matere božje, s katero smo zvršili letos majniško pobožnost, je vspela nad vse pričakovanje. Ob ugodnem vremenu se je udeležilo toliko Marijinih častilcev te slovesnosti, da smo morali iti po daljši poti, kakor je bilo prvotno namenjeno. Razen domačinov se je procesije udeležila zlasti v lepem številu tržaška Mar. družba; videli smo pa med udeleženci tudi ljudi iz raznih okoličanskih vasi. Bog in Marija bodita plačnika vsem!

(Zahvala). Podpisani smatram za svojo dolžnost, da se tem potom pevskemu zboru „slovenske Marijine družbe v Rojanu“ pristrčno zahvalim za

njegovo požrtvovalnost pri letošnjih šmarnicah posebno pa za lepo, spodbudno petje ob sklepu majnikove pobožnosti želeč, da bi ta mladi pevski zbor vedno bolj napredoval v slavo božjo in v dušni blagor vseh župljanov.

Josip Jurizza,
župnik rojanski.

(Iz Bazovice) nam poročajo: Na Binkoštno nedeljo ob 3. uri popoldne bode slovesni blagoslov novega krasnega križevega pota v bazoviški župni cerkvi.

(Velik potres) — V četrtek dne 1. t. m. zjutraj ob 5. uri in $\frac{3}{4}$ bil je v Dalmaciji, v Črnigori in v Albaniji hud potres, ki je napravil premnogo škode in vsled katerega je prišlo več ljudi ob življenje.

Posebno močan potres je bil v Damaciji v Sutomoru in v Podgoricah. V Virpazaru pravijo, da je nastala na zemlji velika razpoklina, iz katere prihaja gost dim. Najhujši pa je bil potres v Skadru v Albaniji. V tem mestu posula se je vsled potresa baje polovica hiš. Ranjenih je bilo in ubitih več sto oseb. Zbegano prebivalstvo zbežalo je z mesta.

Tudi v Črnigori je bil ob i-tem času hud potres, in sicer po vsi kneževini skoro, posebno pa v Hvaru in v Terkvenici, kjer je bilo več hiš poškodovanih in tudi več oseb ranjenih.

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je razsrla te dni vsem slovenskim društvom poziv, v katerem prosi, da sklenejo kolekovati vse svoje listine, pisma in dopise z narodnim kolekom, ki je v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, in da rabijo le-ta kolek pri vstopnicah na vse zabavne priredbe, veselice, koncerte, besede in dr.

Vodstvo prosi najizdatneje podpore pri razširjanju novega dva vinarkega koleka vseh onih, ki jim je naša šolska družba pri sreč. Ta mala denarna žrtev donese Slovence pač obilega sadu.

UGANKE

Rešitev ugank priobčenih v zadnji številki: 1) Brus. 2) če sta pregrajena, 3) kdor še živi.

Imena pravih rešilcev: Nabergoj Frančišek v Rojanu; Vodopivec Vinko v Kamnjah; Nabergoj Josip in Vouk Anton, dijaka v Trstu; Števo Erman v Ljubljani; Mihael Pustišek na Zdolah; Ignacij Cuderman in Mana Sajovic v Orehovljah; Frančišek Lavrenčič v Devinu in Debeve Frančišek na Kožljeku.

Obljubljeni darilo je prejel takrat Nabergoj Jožef, dijak v Trstu.

Nove uganke

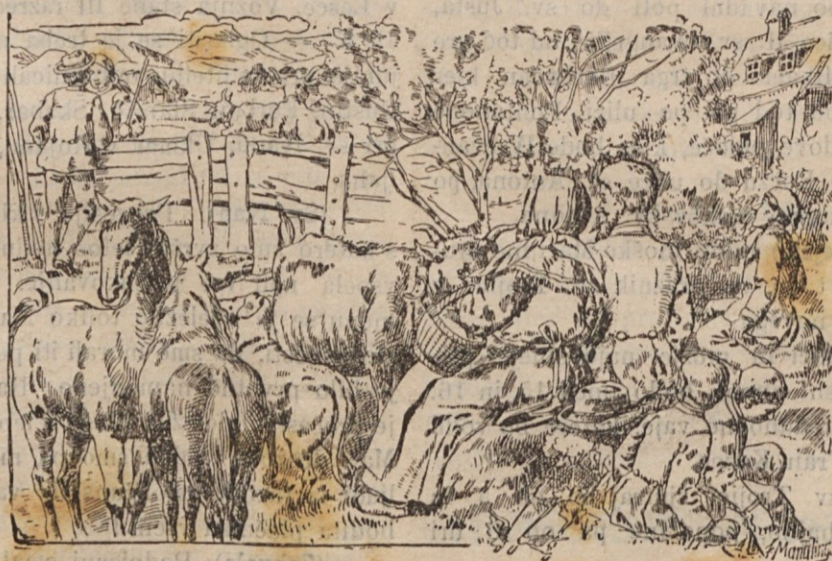
1) Beseda s petih črk obstoja,
drevesom daje ne pokoja;
nazaj obrni črke vse,
v njem zgodovina hrani se.

(Borštanski.)

2) Kadar je pol, je tič,
kadar je cel, je mož.

(Kjuder Albin.)

Razpišemo navadno darilo 2 K za enega pravih rešilcev obeh ugank. Čas zglastitve do 21. t. m.

Kje je kmet?